

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoP/57/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4615208379
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kalmanová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4615208379.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre vo veci starostlivosti súdu o maloletú O. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov matky: D.. O. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, E. a otca: D.. D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. 9, L., o návrhu starej matky: G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Koleničovou, so sídlom v Trnave, Paulínska 20, o návrhu na vydanie predbežného opatrenia, o odvolaní starej matky proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany zo dňa 07.10.2015 č. k. 11P/200/2015-25, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol návrh starej matky na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala úpravy styku s maloletou O. tak, aby bola oprávnená sa s ňou sýkať každý nepárny týždeň v mesiaci od piatka od 18.00 hod. do soboty do 19.30 hod. s tým, že predbežné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o úpravu jej styku s mal. O.. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 75 ods. 1, 4, § 76 ods. 1, písm. f), § 102 ods. 1, 2 OSP a § 28 ods. 1, 2 Zákona o rodine. Konštatoval, že návrh nie je dôvodný, pretože vykonateľným rozhodnutím - predbežným opatrením OS Topoľčany č. k. 11P/166/2015-18 zo dňa 19.08.2015 je upravený styk otca s maloletým dieťaťom tak, že otec je oprávnený stretávať sa s dieťaťom každý páry víkend od piatku, od 15.00 hod. do nedele, do 19.00 hod. s tým, že si prevezme maloletú v mieste jej bydliska a po ukončení styku ju na tom istom mieste matke odovzdá. Je teda zrejmé, že aj v tomto čase má stará matka možnosť stretnúť sa s vnučkou, nakoľko otec sa môže sýkať s dieťaťom bez prítomnosti matky a môže ho vziať aj do okruhu iných osôb. Pokiaľ by súd predbežným opatrením upravil styk starej matky s maloletou, tento stav by voči matke bol šikanóznym, nakoľko stará matka má možnosť sa s maloletou stretávať v rámci styku vymedzeného otcovi s dieťaťom na stretnutia a zároveň by to obmedzovalo časovo matku vzhľadom na už upravený styk otca s maloletou, jeho periodicitu a dĺžku trvania. Okrem toho navrhovateľka nepreukázala, že ak nebude vydané predbežné opatrenie, mohla by utrpieť značnú, závažnú a dokonca neodstrániteľnú ujmu, pretože aj z návrhu vyplýva, že nežila v spoločnej domácnosti s rodičmi maloletej a ani inými dôkazmi nebolo preukázané, že by medzi navrhovateľkou a maloletou vznikli intenzívne citové väzby. Naopak z návrhu vyplýva, že už s maloletou nie je v dlhodobejšom kontakte, a preto je navrhovaný rozsah styku s prespatím na jednu noc neprijateľný, nakoľko táto skutočnosť by sa musela v rámci konania osvedčovať aj inými dôkaznými prostriedkami, odborným vyjadrením, znaleckým posudkom a podobne.

Proti uvedenému rozhodnutiu podala v zákonnej lehote odvolanie stará matka, ktorá navrhla uznesenie zmeniť a návrhu vyhovieť. Uviedla, že odkedy je matka maloletej odsťahovaná zo spoločnej domácnosti, od 23.07.2015, bezdôvodne bráni otcovi v styku s maloletou. Dňa 06.08.2015 podal otec návrh na úpravu práv a povinností k maloletej. Uznesením sp. zn. 11P/166/2015 z 19.08.2015, potvrdeným rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25CoP/45/2015 bol upravený styk otca s maloletou tak, že je s ňou oprávnený sa stretávať každý páry víkend od piatka od 15.00 hod., do nedele do 19.00

hod., pričom trvanie predbežného opatrenia je obmedzené do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Napriek uvedenému rozhodnutiu matka neumožňuje otcovi realizovať styk od 23.07.2015. Snaží sa vybudovať v maloletej syndróm zavrhnutého rodiča a súdu sa doposiaľ nepodarilo tento negatívny jav a nevhodné správanie matky odstrániť. Otec podal 08.09.2015 návrh na výkon rozhodnutia, konanie je vedené pod sp. zn. 11Em/6/2015. Matka bola súdom vyzvaná, aby sa podrobila nariadenému predbežnému opatreniu a otcovi umožnila styk s maloletou, napriek tejto výzve však sa otcovi nepodarilo s dieťaťom stretnúť. Odôvodnenie súdu, že otec disponuje vykonateľným rozhodnutím, že jeho styk je upravený s maloletou a teda zrejme v tom čase sa mal otec aj stará matka stretnúť s vnučkou, považuje za formalistické a nedôvodné. Je zrejme, že matka otcovi v styku s dieťaťom bráni, preto nie je možné, aby sa s vnučkou stretávala. Dňa 21.10.2015 otec inicioval stretnutie na Referáte poradensko-psychologických služieb v Topoľčanoch, kde matka opätovne prezentovala rozhodnutie otcovi maloletú neodovzdávať v zmysle nariadeného predbežného opatrenia. Nesúhlasila so záverom, že nariadením predbežného opatrenia by došlo k šikanóznemu postupu voči matke, pretože práve ona bezcitne zobrala otca dcére a bráni mu v styku. Nie je v záujme maloletej, aby súd podporoval matku, ktorá bráni otcovi v styku, je v záujme dieťaťa upevňovať vzťah so starou matkou, pričom takúto úpravu styku navrhol aj kolízny opatrovník. Poukázala na nesprávny procesný postup súdu prvého stupňa, ktorý vyzval matku, aby sa vyjadrila k návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, hoci jej mal návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručiť až s uznesením, ktorým bolo nariadené. Žiadala rozhodnúť o úprave styku v nepárnom týždni, aby nedošlo ku kolízii styku v čase, kedy má upravený styk otec, prípadne upraviť jej styk s vnučkou podľa úvahy súdu, pretože je v záujme maloletej upevňovať citové väzby so starou matkou.

Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Podľa jej názoru by stretávaním maloletej bez jej prítomnosti hrozil vznik syndrómu CAN u maloletej v dôsledku nevhodného správania sa otca, na ktorého je podaných viac trestných oznámení. Vyslovila, že podľa jej názoru stará matka maloletej o týchto odvolaniach netuší, nakoľko je zvláštne, že začala o maloletú záujem javiť až po rozpade vzťahu s jej synom. Celé odvolanie hovorí o jej synovi a maloletá je tam spomenutá len v minimálnej miere. Bola nútená podať návrh na úpravu styku s maloletou len v jej prítomnosti. Nie je pravdou, že otec nebol s maloletou od júla 2015, pričom je zaujímavé, že práve od júla 2015 sa maloletá nestýka ani so starou matkou z otcovej strany. Jedno stretnutie sa realizovalo, toto už podrobne popísala, pričom na tomto stretnutí otec predstavoval jeho matku ako babičku maloletej. Malá ju žiadnym spôsobom neidentifikovala ako známu osobu, ku ktorej by mala vzťah, vôbec ju nepoznala, utekala do auta za skutočnými rodičmi, ktorí o O. majú od počiatku úprimný záujem a nikdy s tým nemal jej otec problém. V minulosti, keď niekam odišla, trval na tom, aby maloletú zobrala so sebou, nemal čas byť s ňou. Pokiaľ chodila do školy, bol s ňou dvakrát sám doma aj to len vtedy, keď mala vyučovanie doobeda. Stará matka ju videla iba párkrát počas jej života, aj to vo veku, keď bola maloletá ešte vo veku, že si stretnutie nemôže pamätať. S maloletou je od narodenia dennodenne, chce pre dieťa len najlepšie. Otec dieťaťa sa ku svojej matke v minulosti nesprával pekne, bola viackrát svedkom ich hádok kvôli majetku a majetkovým sporom. Otec dieťaťa napriek svojim tvrdeniam nemá pre dieťa zariadenú žiadnu izbu, pričom nestačí vytvoriť iba izbu, pokiaľ neexistujú žiadne citové väzby. Kolízny opatrovník v čase, keď písal vyjadrenie, nemal znalosť o pomeroch v rodine. Poukázala na to, že na každé stretnutie s otcom chodí aj jeho advokátka, čo nepovažuje za štandardné. Nie je pravdou, že 21.10.2015 povedala na Referáte poradensko-psychologických služieb, že sa malá s otcom stretávať nebude. Otec sám súhlasil, že styk bude realizovaný v jej prítomnosti, na stretnutiach na základe ich dohody. Takto sa styk realizoval aj 25.10.2015, o čom informovala kolízneho opatrovníka, psychologičku, ktorá stretnutie videla. Stretnutie bolo plné účelových manipulácií zo strany otca, kde sa jej snažil do hlavy dostať svoje výmysly, ako sa spolu hrávali. Malá mu to vyvrátila, že sa nehrali. Potvrdila mu iba spomienky, ktoré jej nasilu oživoval v pamäti. Bojí sa blížiacich súdnoznaleckých dokazovaní, lebo vie, že s malou vôbec netrúvil čas tak ako to opisuje. Dokonca bol schopný vymyslieť, že sa ho malá pýtala, kde býva a že chce s nimi bývať. Uviedla, že malá starú matku nepozná, nepamätá si ju z čias útleho detstva, je to pre ňu cudzí človek. Nie je pravdou, že je naučená spať hocikde. Spí u jej rodičov a doma. Od incidentu s otcom 21.08.2015, keď ju vytiahol cez otvorené okno a chcel ju odniesť proti jej vôli, je opäť malá na noc plienkovaná, dokonca jej musela nechať namontovať sieťky na okná, lebo sa bála, že ju otec vezme cez okno, čo otec samozrejme popiera. Vďaka jeho konaniu sú opäť o krok späť.

Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu starej matky navrhol uznesenie zmeniť a nariadiť predbežné opatrenie, keď sa stotožnil so všetkými tvrdeniami navrhovateľky v odvolaní. Uviedol, že naposledy sa

stretol s maloletou 31.10.2015. Mohol s dcérou stráviť až 3 hodiny za podmienok a v prítomnosti matky, ktorá by okamžite stretnutie ukončila, pokiaľ by chcel zobrať maloletú k navrhovateľke, teda babičke.

Navrhovateľka v doplnenom odvolaní uviedla, že sa s maloletou nestretla od júla, pretože dieťa je vo faktickej moci matky, ktorá odmieta navrhovateľku ako aj otca maloletej a celú rodinu, nepovažuje ju za skutočnú starú matku. Poukázala na vyjadrenie matky, že sa maloletá s ňou stretávala, hoci len párkrát, avšak spomínala aj stretnutia, o ktorých má vedomosť, pričom otec navštevoval jej domácnosť aj bez vedomia matky opakovane a pravidelne. Odkedy je maloletá s matkou, bolo jej umožnené len jedno stretnutie, čo dokazuje nevyhnutnosť dočasnej úpravy jej styku s maloletou. Matka tvrdí, že sú v jej rodine zlé vzťahy, čo však vyvracia to, že otec maloletej podporil jej návrh. Poprela, že by nemala úprimný záujem a snahu sa stretávať s maloletou, pretože inak by nevenovala čas a peniaze do súdnych konaní. Je pravdou, že nenavštevovala často domácnosť matky maloletej, pretože ju z domácnosti vyhnala a odvtedy s maloletou chodí len otec dieťaťa. Poukázala aj na vyjadrenie kolízneho opatrovníka z 24.09.2015, ktorý navrhol širokú úpravu styku navrhovateľky s maloletou, avšak asi nedopatrením navrhol páry týždň.

Odvolačný súd preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 2 a § 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie starej matky nie je dôvodné.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) OSP predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkov, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Zmyslom každého predbežného opatrenia je poskytnutie dočasnej ochrany oprávnenému účastníkovi a zabránenie ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia a to napriek tomu, že súd nemá náležité zistený skutkový stav. Je to procesný inštitút, ktorý umožňuje rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Aby však súd mohol poskytnúť ochranu nariadením predbežného opatrenia, musí byť aspoň osvedčené, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ktoré vyžadujú dočasnú úpravu, táto dočasná úprava je potrebná, pričom v právnych vzťahoch účastníkov sa nevytvorí nenávratný stav a zároveň neprimeraným spôsobom sa nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi. Navyše predbežné opatrenie možno nariadiť, len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie, pričom svoje opodstatnenie stráca, len čo súd poskytne porušeným alebo ohrozeným právam definitívnu ochranu. Predbežné opatrenia sa podľa ich obsahu nariaďujú v súlade s ust. § 76 ods. 1 OSP, alebo v súlade s iným zákonom, napr. Zákonom o rodine. Dôkazná povinnosť v konaní o nariadenie predbežného opatrenia spočíva výlučne na navrhovateľovi, pričom unesenie dôkazného bremena predpokladá len to, aby navrhovateľ súdu navrhol aspoň dôkazy základného významu pre osvedčenie svojho nároku. V konaniach, ktoré môžu začať aj bez návrhu (§ 81 ods. 1 OSP) a predovšetkým v konaniach týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti súd na základe vlastných zistení starostlivo uváži, či záver o splnení všetkých zákonných podmienok na nariadenie predbežného opatrenia sa opiera o bezpečné skutkové zistenia.

Z obsahu spisu vyplýva, že stará matka návrhom podaným 17.09.2015 sa domáhala nariadenia predbežného opatrenia, ktorým bude upravený jej styk s maloletou O. - vnučkou tak, že je oprávnená sa s maloletou stykať každý nepárny týždeň v mesiaci od piatka od 18.00 hod. do soboty do 19.30 hod. s tým, že si maloletú prevezme v mieste bydliska po ukončení styku a na tom istom mieste odovzdá matke, pričom matka je povinná maloletú na styk pripraviť. Trvanie predbežného opatrenia navrhla obmedziť právoplatnosťou skončenia konania o úpravu jej styku s maloletou. V návrhu uviedla, že je starou matkou maloletej O., jej syn - otec maloletej O., s matkou maloletej mal vzťah od roku 2010, z ktorého sa narodila maloletá, žili v spoločnej domácnosti do 23.07.2015, kedy sa odsťahovala k svojim rodičom. Od júla 2015 matka dieťaťa jej neumožňuje stretávať sa s maloletou, napriek tomu, že ju opakovane prosila o stretnutia. V styku bráni aj biologickému otcovi dieťaťa, s ktorým má styk upravený predbežným opatrením, preto bola právny zástupcom otca upovedomená, že pokiaľ nebude dobrovoľne umožňovať styk, bude sa domáhať styku súdnou cestou. Od narodenia sa o dieťa zaujímal, mala oň záujem, snahu budovať si pevné puto, čomu napomáha najmä otec, ktorý ju aj bez vedomia matky navštevoval. Vnučku nevidela a nepočula niekoľko mesiacov, pretože matka nezdvíha mobilný telefón. Je v prospech maloletej, aby súd upravil jej styk s dieťaťom, nakoľko je potrebné, aby udržiavali spoločný kontakt, aby sa neodcudzili a časom ju nepovažovala za cudziu osobu. Má obavy, aby sa nenarušil jej vzťah do takej miery, že už bude neobnoviteľný. Zo strany matky ide o bezohľadné, bezcitné

až chladnokrvné, v rozpore s dobrými mravmi konanie, keď jej bráni v styku s maloletou, keď sa plnohodnotne o maloletú dokáže postarať a má vytvorené podmienky na styk vo svojom rodinnom dome. Vzhľadom na danú situáciu, vek maloletej O., jej absolútne odlúčenie od nej, je daná naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov, ktorá bude aspoň v minimálnej možnej miere, pričom v základnom konaní bude požadovať širšiu úpravu poukazom na ustanovenie § 25 ods. 5 Zákona o rodine, článok 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Uviedla, že čas, o ktorý matka maloletú ukrátila, sa už nikdy nevráti, avšak dá sa zabrániť takémuto jej konaniu do budúcnosti navrhovaným predbežným opatrením. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Topoľčanoch 24.09.2015 podal vyjadrenie a uviedol, že vykonal šetrenie v mieste bydliska matky v U., správu zo šetrenia v bydlisku otca očakáva v najbližšom čase, pričom presný rozsah úpravy styku čo do frekvencie a času navrhol určiť tak, aby zohľadňoval potreby a záujmy maloletej, najmä jej vek. Vzhľadom na vykonané šetrenie odporučil upraviť styk tak, že stará matka maloletej bude oprávnená stretávať sa každý párný týždeň v sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do 18.00 hod.. Matka s návrhom nesúhlasila, tento žiadala zamietnuť. Súd prvého stupňa preskúmaným uznesením návrh starej matky na nariadenie predbežného opatrenia z dôvodov uvedených vyššie zamietol.

Odvolačný súd v danej právnej veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa zo zisteného skutkového stavu dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil pokiaľ zamietol návrh starej matky na nariadenie predbežného opatrenia. Nakoľko sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, na ktoré preto len poukazuje aj ako na svoje a opakovat' ich preto nebude (§ 219 ods. 2 OSP). Na zdôraznenie správnosti týchto záverov odvolací súd dodáva, že si zadovážil uznesenie Okresného súdu Topoľčany č. k. 11P/166/2015-18 z 19.08.2015, ktorým súd prvého stupňa upravil styk otca maloletej D. E. tak, že je oprávnený sa stretávať s maloletou každý párný víkend od piatka od 15.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že si maloletú prevezme v mieste jej bydliska, po ukončení styku dieťa matke odovzdá s tým, že predbežné opatrenie súd nariadi do právoplatného rozhodnutia vo veci samej a to do rozhodnutia o návrhu matky z 27.07.2015 na zverenie maloletej O. do jej osobnej starostlivosti a určenie výživného. Uvedené rozhodnutie bolo potvrdené odvolacím súdom uznesením č. k. 25CoP/45/2015-51 zo dňa 22.09.2015. Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu odvolací súd má za to, že navrhovateľka nepreukázala naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania navrhovaným predbežným opatrením. Styk maloletej je už upravený predbežným opatrením otcovi. Samotná okolnosť, že tento styk nie je realizovaný, nezakladá dôvod na úpravu styku starej matky s maloletou navrhovaným predbežným opatrením. Pokiaľ matka nerešpektuje súdne rozhodnutie o úprave styku, otec má právo a správne postupoval, keď podal návrh na nariadenie výkonu tohto rozhodnutia, o ktorom sa rozhoduje v konaní sp. zn. 11Em/6/2015. Styk otca s maloletou je upravený v dostatočne širokom rozsahu, od piatka do nedele, v ktorom časovom horizonte môže stará matka navštíviť maloletú, resp. stretnúť sa s ňou, teda realizovať práva, ktorých sa domáha navrhovaným predbežným opatrením. Tvrdenie navrhovateľky o naliehavosti potreby predbežným opatrením docieľiť zachovanie spomienok dieťaťa na ňu sú tvrdenia prezentujúce subjektívne pocity a potreby navrhovateľky, ktoré samé osebe neosvedčujú dôvod pre poskytnutie ochrany podľa jej názoru ohrozeným právam dieťaťa. V tejto súvislosti je právne významné, že súd poskytuje vzťahom účastníkov ochranu predbežným opatrením iba v prípade naliehavej potreby ochrany vzťahov účastníkov alebo v prípade, ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený, pričom musí byť splnená podmienka nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, čo v danom prípade preukázané nebolo.

K námietke týkajúcej sa nesprávneho postupu súdu prvého stupňa pri doručení rozhodnutia návrhu odvolací súd uvádza, že v zmysle § 75 ods. 8 OSP sa návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručuje účastníkom konania až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Táto úprava vytvára priestor na to, aby sa odporca dozvedel o predbežnom opatrení až v okamihu, keď je voči nemu účinné, pretože inak by mohla nastať situácia, že zariadi veci tak, aby následne nariadené predbežné opatrenie stratilo význam. S ohľadom na predmet konania, ktorým je úprava styku navrhovateľky k maloletej odvolací súd mal za to, že postupom súdu neboli spôsobené také následky navrhovateľke, ktoré by mali za následok zásah do jej práva na súdnu ochranu.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3.0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.